

Курілло В. Є.,
к. і. н., доцент,
Чорноморський державний університет імені Петра Могили,
м. Миколаїв, Україна
Новокшанова О. С.,
Чорноморський державний університет імені Петра Могили,
м. Миколаїв, Україна

ПОЛІТИЧНІ КООРДИНАТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

У статті робиться аналіз концепції інформаційного суспільства за такими підходами: футурологічний, економічний, соціальний і політичний (на ньому автори зосереджують найбільшу увагу). У роботі розмежовуються поняття «постіндустріальне» та «інформаційне суспільство». Щодо політичного розуміння прояву інформаційного суспільства, то основними координатами аналізу стають такі поняття, як політична влада в умовах інформаційного суспільства, електронний уряд, електронна демократія, «кліктивізм» і т. д. Також у статті розглядається зв'язок між політичною владою та окремими елементами політичної системи в інформаційну добу, коли і держава і громадяни можуть впливати один на одного.

Ключові слова: політика; влада; інформація; інформаційне суспільство; постіндустріальне суспільство; інформаційно-комунікативні технології (ІКТ); науковий прогрес.

Сьогодні людство дедалі помітніше вступає у фазу інформаційного суспільства. Сучасний розвиток інформаційних та комунікативних технологій набуває важливого значення не лише у сфері економіки, соціальних відносин між людьми, а й у політичній сфері зокрема. Політика – це одна зі сфер, в якій особливо помітною є важливість застосування інформативних технологій для управлінської діяльності, а також для артикуляції та агрегації інтересів як політиків, так і членів суспільства. Інформаційно-комунікативні технології сьогодні дедалі більше стають потужним інструментом впливу на поведінку суспільства, що, у свою чергу, впливає на політичні події в країні. Саме тому особливо актуальною постає проблема визначення політичних координат інформаційного суспільства. Слід розглянути особливості функціонування інформаційного суспільства, визначити як саме феномен інформатизації впливає на політичну діяльність та політичну активність суб'єктів політики (депутатів, політиків, державних службовців, громадян і т. д.).

Авторами, які розглядали феномен інформаційного суспільства, є Д. Беля, П. Дракер, Н. Луман, Р. Інглехарт, М. Кастельс, Е. Масуда, Ф. Махлуп, Е. Тоффлер, Ю. Хаяші. Застосування інформаційних технологій та нових комунікативних механізмів у політиці розглядають учені Д. Лайон, П. Норіс. Серед вітчизняних авторів дослідженням інформаційного суспільства та застосування нових комунікацій у сфері політики займалися А. Акайомова, М. Вершинін, В. Іноземцев, К. Коцюрuba, А. Кошкін, А. Маслов, А. Сіденко.

Завданнями цієї статті є аналіз поняття «інформаційне суспільство», виокремлення політичної складової інформаційного суспільства, означення впливу комунікативних технологій на політичні відносини та політичне управління. Також одним із завдань є вивчення трансформації влади в умовах інформаційної науково-технічної революції.

Авторство терміна «інформаційне суспільство» сьогодні достатньо спірне, але майже всі дослідники згодні з тим, що вперше визначення цього поняття з'явилося в межах Японії як головний чинник технічного розвитку в країні.

Ця теорія підтверджується дослідженням професора Токійського технологічного інституту Ю. Хаяші та науковими доповідями і звітами японському уряду, де було змальовано контури інформаційного суспільства. Інші дослідники датують появу терміна дещо раніше, акцентуючи увагу на тому, що фактично одночасно було введено в науковий обіг термін «інформаційне суспільство» на початку 1960-х років Ф. Махлупом у США і Т. Умесао в Японії, що поклало початок теорії за цією назвою [8].

Е. Масуда, японський соціолог та футуролог, зазначає, що інформаційне суспільство являє собою новий тип суспільства, в якому володіння інформацією, а не матеріальними ресурсами, є рушійною силою розвитку і трансформації, а основою її розвитку є інформаційні та комунікаційні технології [15].

Автор роботи «Третя хвиля» Е. Тоффлер, також розглядає поняття інформаційне суспільство. Науковець поділяє процес суспільної еволюції на три етапи, або «хвилі». Так, «перша хвиля» була пов'язана з аграрною

революцією і тривала до XVIII ст. Рушійною силою «другої хвилі» стала індустріалізація, що тривала до середини XX ст. Із цього часу починає набирати силу «третьої хвилі», що кладе початок новому суспільству, яке Е. Тоффлер називає «інформаційним». Основою «третьої хвилі», за автором, є перехід до відновлювальних джерел енергії і розвиток високих технологій, пов'язаний із проривом у науці, на зміну стандартизованому виробництву індустріального суспільства у високотехнічних галузях, що частково чи повністю працює на замовлення. Сучасні інформаційно-комунікативні технології (ІКТ) дають можливість користувачеві обирати потрібні канали інформації, зокрема Інтернет-засоби – Інтернет-TV, Інтернет-радіо, різноманітні сайти, тощо [7].

Інформаційне суспільство не є чимось абстрактним та неіснуючим в матеріальному житті. За науковцем Р. Нуреевим, в економічній системі інформаційного суспільства, головною сферою економіки є сфера послуг, лімітуючим фактором стає інформація, а доміантною соціальною групою – власники інформації. Якщо після неолітичної революції склалась постпривласнювальна виробнича економіка, основою якої було сільське господарство, а результатом промислової революції стало виникнення постаграрної економіки, основу якої складала спершу легка, а потім – важка промисловість, то в ході науково-технічної революції виникає постіндустріальна економіка. Центр ваги переноситься в невиробничу сферу [9, с. 55].

Науковець М. Кастельс досліджує питання інформаційного суспільства та інформаційно-технічного прогресу. У своїй роботі «Інформаційна епоха: економіка, суспільство та культура» він аналізує зв'язок між винахідниками, підприємцями, фінансовими корпораціями і державою в інформаційно-технологічній революції. М. Кастельс (на прикладах від США до Китаю та Індії) доводить, що в усьому світі держава, а не винахідник, була ініціатором і головним рушієм цієї революції. Саме держава є фактором, що виражає й організовує соціальні та культурні сили, сприяє розвитку широких і захищених ринків та фінансує макродослідницькі програми [4].

Проаналізувавши визначення поняття «інформаційне суспільство» різних учених, автор пропонує своє визначення цього феномену. Інформаційне суспільство – це новий вид суспільства, який виникає під впливом науково-технічного та інформаційно-комунікативного прогресу; основною цінністю в такому суспільстві стає інформація, яка формує нові особливості політичних, соціальних, економічних та інших відносин.

На думку А. Маслова, теорія інформаційної економіки є безпосереднім результатом суспільного розвитку на його постіндустріальній стадії і переростання в інформаційне суспільство [7].

Виникає таке питання: інформаційне та постіндустріальне суспільство – це слова-синоніми, чи два поняття, які характеризують різні стадії розвитку та різні стани суспільства? Щодо співвідношення постіндустріального та інформаційного суспільства можна виокремити три групи поглядів:

1. Інформаційне суспільство – це специфічна гілка постіндустріалізму (В. Іноземцев та ін.).

2. Постіндустріальне та інформаційне суспільства – це взаємозамінні терміни, по суті, різновиди постіндустріалізму в широкому розумінні (М. Коннорз та ін.).

3. Інформаційне суспільство – це «наступник» постіндустріального суспільства, закономірний наслідок постіндустріального розвитку (Дж. Несбіт, У. Дж. Мартін та ін.).

Прихильники розгляду концепції інформаційного суспільства як специфічної гілки постіндустріалізму вважають, що вона формувалася паралельно з іншими відгалуженнями і робила акцент на технічному та інформаційному аспектах організації сучасного суспільства, його економічної системи [12].

Концепція «наступника» виходить із переростання постіндустріального суспільства в інформаційне під впливом інформаційно-технічної революції, зміни галузевої структури виробництва та структури зайнятості, зумовлює зміну соціальної структури всього суспільства. Так, у вченнях про постіндустріальне суспільство Д. Белла робиться акцент на таких елементах науково-технічного прогресу, як транспорт, комунальне господарство, торгівля, фінанси, страхування, нерухомість, охорона здоров'я, освіта, наукові дослідження, але про інформацію та знання автор мови не веде, оскільки на той час інформаційна революція не розпочалася і ще не склався інформаційний сектор економіки. Відповідно, вважається, що інформаційне суспільство виникає як окремий вид суспільства, наступний після постіндустріального періоду [7].

Пильне зацікавлення інформацією зараз багато в чому пов'язане із формуванням сучасного інформаційного суспільства і, як наслідок, інформаційної економіки, коли інформація виразно стала проявлятися в усіх сферах економічного життя. Класичний економічний підхід визначає три основні фактори виробництва – працю, землю, капітал. Під капіталом зазвичай розуміється весь накопичений запас коштів, необхідних для виробництва матеріальних благ. Інформація у складі накопиченого запасу коштів у класичному економічному підході не розглядається, але мається на увазі, тому що економічна ситуація визначається й уточнюється на основі деяких даних. Якщо в поняття капіталу все ж включити інформацію як один із засобів для виробництва матеріальних благ, то можна побудувати рух інформації за класичною економічною схемою: як перехід її з грошової форми в продуктивну, потім – у товарну і т. д. При цьому нова інформація або купується, або виробляється, або продається. Тобто за економічним підходом до характеристики інформаційного суспільства можна побачити, що головною сферою економіки є сфера послуг, а інформація отримує характеристики капіталу [10].

У словнику з соціології інформаційне суспільство трактується як поняття модернізаційної парадигми філософії історії і соціальних дисциплін, згідно з якою будь-яке суспільство проходить три стадії розвитку: 1) аграрну (доіндустріальну); 2) сучасну (індустріальну); 3) постсучасну (інформаційну), де інформаційне суспільство розглядається як якісно новий період у розвитку цивілізації.

Концепція інформаційного суспільства базується на передумовах того, що інформатика та інформаційна технологія виступають засобом зміни соціальної структури суспільства, продуктивних сил та утворення цілісної індустрії інформації [3, с. 76].

Політична сфера суспільства, без сумніву, потребує більше ніж інші сфери, спеціальних засобів інформаційного обміну, установлення та підтримки постійних зв'язків між суб'єктами політики. Звичайно, економічна сфера суспільства також потребує інформаційних обмінів щодо цін, технологій, патентів, проте ці обміни не мають таких комунікативних масштабів, бо основа функціонування економічної сфери – ринкове саморегулювання.

Відповідно, зараз формується новий спосіб поєднання праці із засобами виробництва, зумовлений інформаційно-технічним прогресом. А з цього випливає, що створюється і новий тип громадських відносин у виробництві, розподілі, обміні та споживанні громадського продукту. Тому потрібно створювати не лише новий тип організації виробництва, де головний ресурс – інформація, але ще слід створювати новий спосіб організації управління таким суспільством, організації влади, а також запроваджувати нові громадські комунікації, зв'язки тощо.

На думку Д. Лайона, процес «інформатизації» не залишає недоторканою жодну сферу суспільної діяльності, у тому числі й політичну. Те, що політичні рішення можуть бути комп'ютеризовані, стає фактом [3, с. 76]. Отже, вважаємо, що є підстави говорити про політичні координати інформаційного суспільства.

Під політичними координатами інформаційного суспільства нами розуміються напрями розвитку та життєдіяльності інформаційного суспільства, пов'язані з політичними відносинами та регулюванням реалізації інтересів громадян. В узагальненому вигляді політичні координати інформаційного суспільства можна умовно розподілити на три вектори.

Перший охоплює організацію діяльності структур адміністративно-державного управління на основі нових інформаційно-комунікативних технологій, у тому числі створення елементів «електронного уряду», модернізацію органів влади всіх рівнів, контрольно-регулятивні забезпечення господарської діяльності бізнесу, реформацію армії та пенітенціарної служби, забезпечення конституційних основ та захист їх від небезпечних явищ тощо.

Другий вектор включає різноманітні прояви активності членів суспільства за межами державних структур із широким застосуванням ІКТ, у тому числі: комунікаційні мережі – як нові так і традиційні, діяльність ЗМІ, спеціальні ІКТ із формування громадської думки та маніпулювання нею, функціонування політичних партій та рухів із використанням нових ІКТ тощо.

Третій вектор стосується того, що прийнято називати «політичною культурою особистості» – стану індивідуальної свідомості в умовах посиленого впливу інформаційних потоків та зростання обсягу інформації; впливу ІКТ на процес політичної соціалізації, пам'ять та політичний досвід, на самоідентифікацію особистості та орієнтацію її в політичному процесі, на спрямованість і характер

політичної активності індивідуума та його відносини із владою й суспільством тощо.

Природа політики потребує опосередкованих форм спілкування та спеціальних засобів комунікації між різними носіями влади, державою та громадянами.

У сучасному інформаційному суспільстві інтереси громадян численні та диференційовані. Саме тому політична система має бути спроможною задовольнити інтереси соціальних груп, становище яких може змінюватись через територіальні переміщення, у зв'язку зі зростанням рівня освіти, поліпшенням професійної підготовки тощо. До речі, усі ці умови і є наслідком науково-технічного прогресу. Відтак, політична система повинна створювати необхідні канали для артикулювання та агрегування інтересів суспільства, ефективно використовуючи можливості, що відкриваються бурхливому розвитку ІКТ [11, с. 63].

Глобальна інформатизація суспільства, широке впровадження нових інформаційних технологій (телебачення, комп'ютерних мереж, аудіо- та відеосистем) зробили актуальними розмови про інформаційну владу.

Під інформаційною владою розуміється здатність власників інформації шляхом отримання, вибору, тлумачення, компонування та розповсюдження інформації впливати на формування суспільної свідомості, спонукати суб'єктів політики до дій в заданому напрямі [1].

Інформаційній політиці можна дати й інше визначення – це особлива сфера життєдіяльності людей (політиків, учених-аналітиків, журналістів, слухачів, читачів тощо), пов'язана з відтворенням і поширенням інформації, яка задовольняє інтереси держави і громадянського суспільства та спрямована на забезпечення творчого, конструктивного діалогу між ними та їхніми представниками. У формуванні інформаційної політики важлива роль належить ЗМІ. Інформація, поширювана каналами ЗМІ, як вважають деякі зарубіжні автори, має вплив на населення за трьома напрямками: «дає їм можливість стежити за тим, що відбувається у світі», «розподіляє основні політичні питання за ступенем важливості» та «формує політичні уподобання людей» [13].

Інформаційна політика може реалізовуватися через спеціалізовані засоби передавання інформації, які забезпечують єдність волі, цілісність і цілеспрямованість дій великої кількості людей. Ці засоби називають мас-медіа, засобами масової комунікації (ЗМК). ЗМК є спеціалізованими установами для відкритого, публічного передавання будь-якої інформації будь-яким особам за допомогою спеціального технічного інструментарію. До ЗМК належать друкована, аудіовізуальна, електронна преса, масові довідники, кіно-, відео- та аудіоносії інформації, супутникові, кабельні, комп'ютерні мережі – усе, що може нагромаджувати й передавати важливу для суспільного життя інформацію [1].

Інформатизація суспільства також впливає на створення в політичному просторі такого феномену, як електронний уряд. Єдиного визначення поняття «електронний уряд» не існує, багато авторів трактують цей термін із різних точок зору.

Зокрема, російський дослідник М. Вершинін електронний уряд визначає як систему інтерактивної взаємодії держави і громадян за допомогою Інтернету, нову модель державного управління, яка перебудовує традиційні відносини громадян і владних структур. Роботи зі створення «електронних урядів» у різних державах проводяться під гаслом більшої відкритості і підзвітності урядів громадянам. І електронізація, наприклад виплати громадянами податків, є лише технологічним і абсолютно не головним завданням у цьому русі. Підзвітність, у свою чергу, не зводиться лише до надання певної потрібної громадянам інформації, а забезпечується відкритою специфікацією комплексів показників роботи конкретних державних органів і створенням доступних населенню засобів моніторингу цих показників. Побудова такої системи дозволить громадянам самостійно оцінювати ефективність роботи урядових установ, а не покладатися тільки на заяви їх керівників або вищестоящих осіб та на повідомлення ЗМІ [2].

На відміну від нього, А. Кошкін під електронним урядом розглядає мережну інформаційно-комунікаційну інфраструктуру, яка підтримує процес виконання федеральними органами виконавчої влади своїх функцій у суспільстві [5].

Електронний уряд – це не просто система надання державою та її органами послуг (у тому числі й відповідної інформації) громадянам на основі їх активної взаємодії за допомогою сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, а й передусім модернізація самого процесу державного управління відповідно до нових умов суспільного розвитку [12].

Однак процес інформатизації – це далеко не односторонній процес у суспільстві. Так, інформаційна революція впливає не лише на можливості уряду створювати нові форми впливу на суспільство та запровадження нових комунікацій в управлінській справі. Науково-технічні та комунікаційні технології впливають на створення електронної демократії серед простих громадян. Зараз не лише влада може впливати на громадян через ЗМІ та інші інформаційні джерела. Активне громадське суспільство починає створювати свої механізми впливу на політичні процеси через Інтернет та нові комунікативні технології. Так, 2011 р. в Оксфордський словник додали нове слово – «кліктивізм». Воно означає «використання соціальних медіа та інших Інтернет-методів для просування будь-якої справи чи процесу» [14].

Так, прикладом високого рівня інтересу до онлайн активності є створений у 2006 р. вдома випускниками Стенфордського університету сервіс Change.org, що об'єднав 17 мільйонів користувачів. Слід зазначити, що щомісяця кількість учасників зростає на 2-3 мільйони. Компанія дозволяє громадянам створювати онлайніві петиції. Однією з найгучніших перемог цього сервісу було задоволення петиції щодо скасування запланованої щомісячної комісії в розмірі п'яти доларів США на користь Bank of America. Тобто для прояву своєї громадянської позиції потрібен практично один «клік» (натиск на клавіатурі) – звідси й бере початок назва цього поняття – «кліктивізм». Але простота в такому разі ніяк не заважає ефективності. Із розвитком соцмереж «кліктивізм» безпосередньо впливає на політиків і стає прототипом прямої «електронної» демократії. Медіа-активізм являє собою широку категорію активності, що використовує медіа та комунікаційні технології для громадських і політичних рухів. Методи медіа-активізму включають публікації новини на веб-сайтах, створення відео- та аудіорозслідування, поширюючи інформацію про протести та проведення кампаній [6].

Отже, на основі вищевикладеного можна зробити висновок, що в сучасну добу інформаційних та наукових технологій створюється нове – інформаційне – суспільство. Такий розвиток ІКТ впливає не лише на економічні та соціальні сфери людської діяльності – усе, що чинить вплив на комунікації та інформаційний простір, впливає і на політичну сферу. Політика використовує комунікативні технології не лише для управління в державних органах, але ще й задля налагодження зв'язків із громадськістю. Зворотнім зв'язком між державними рішеннями, діями, законами та громадською думкою також стають інформаційні технології. У добу комп'ютеризації полегшується обмін інформацією як між державою та громадянами, так і навпаки, громадяни можуть впливати на ухвалення політичних рішень (приклад цього є петиція громадян США, яка була задовільнена).

Отже, інформаційне суспільство розвивається, впливаючи на різні сфери життєдіяльності людини, і особливо помітно це в політичному напрямі діяльності. Не можна нехтувати новими комунікативними та науковими розробками. Докладне вивчення та застосування всіх інформаційних інновацій – важливий напрям удосконалення політики сучасних держав.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бебик В. Політологія для політика і громадянина : [монографія] [Електронний ресурс] / В. Бебик. – Режим доступу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-3665.html>.
2. Вершинін М. «Електронне правительство» в XXI веку [Електронний ресурс] / М. Вершинін. – Режим доступу : http://pr-news.su/publicat/n6_7/6-7_8.htm.
3. Данько Ю. Теорія інформаційного суспільства в сучасному науковому дискурсі / Ю. Данько // Сучасне суспільство. – 2003. – № 1. – С. 76–84.
4. Кастельс М. Інформаційна епоха: економіка, общество и культура [Електронний ресурс] / М. Кастельс. – Режим доступу : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/kastel/index.php.
5. Кошкін А. «Електронне правительство» як інструмент модернізації суспільних відносин в інформаційному веку [Електронний ресурс] / А. Кошкін. – Режим доступу : <http://emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BPA/5B7EF956BAD61039C3256D570041E3CC>.
6. Коцюрба К. Вплив сучасних інформаційно-комунікативних технологій на розвиток громадянської протестної активності [Електронний ресурс] / К. Коцюрба – Режим доступу : <http://www.kymu.edu.ua/vmv/v/p08/08.pdf>.

7. Маслов А. Теория информационного общества как методологична основа теории информационной экономики [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/teoriya-informatsiynogo-suspilstva-yak-metodologichna-osnova-teorii-informatsiynoyi-ekonomiki>.
8. Мельник О. Информационное общество та общество знаний – становления та развитие понятий [Электронный ресурс] / О. Мельник. – Режим доступа : http://novyn.kpi.ua/2007-2-2/12_Melnik.pdf.
9. Нуреев Р. Курс микроэкономики / Р. Нуреев. – М., 2000. – 576 с.
10. Рябчиков В. Информационное общество и информационная экономика [Электронный ресурс] / В. Рябчиков. – Режим доступа : http://fa-kit.ru/main_dsp.php?top_id=15717.
11. Сіленко А. Соціально-політичні наслідки інформаційної революції / А. Сіленко // Політичний менеджмент. – 2005. – № 5. – С. 61–74.
12. Сучасні економічні теорії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1728092444089/politekonomiya/vidminnosti_osnovnih_pidhodiv_traktuvannya_postindustrialnogo_informatsiynogo_suspilstva.
13. Norris P. On Message. Communicating the campaign / P. Norris, J. Curtice, D. Sanders, M. Scammell, H. Semetko. – London, 1999. – P. 9 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://books.google.com.ua/books?id=OhpnDgNKQTEC&pg=PA385&lpg=PA385&dq=Norris+P.,+Curtice+J.,+Sanders+D.,+Scammell+M.,+Semetko+H.+On+Message.+Communicating+the+campaign.+%E2%80%93+London,+1999.+%E2%80%93+P.+9.&source=bl&ots=xszhoX3ibH&sig=KhuynBbeIa2pmts8fSHXOL9JbDY&hl=ru&sa=X&ei=-pc_VILMCKH4ygOXI4DYBA&ved=0CBwQ6AEwAA#v=onepage&q&f=false.
14. What is clicktivism? [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.clicktivist.org/what-is-clicktivism/>.
15. Ziemba E. New perspectives on information society: The maturity of research on a sustainable information society / E. Ziemba, T. Papaj, R. Żelazny // Online Journal of Applied Knowledge Management. – P. 52 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.iiakm.org/ojakm/articles/2013/volume1_1/OJAKM_Volume1_1pp52-71.pdf.

В. Е. Курилло,

*Черноморский государственный университет имени Петра Могилы,
г. Николаев, Украина*

Е. С. Новокшанова,

*Черноморский государственный университет имени Петра Могилы,
г. Николаев, Украина*

ПОЛИТИЧЕСКИЕ КООРДИНАТЫ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА

В работе рассматривается понятие «информационное общество» в формате разных подходов (футурологический, экономический, социологический). Автор анализирует различные соотношения таких понятий, как «информационное» и «постиндустриальное» общество. Особый акцент делается на политологическом видении информационного общества, изучаются проявления информации эпохи развития общества в сугубо политических аспектах (политическая власть в условиях информационного общества, электронное правительство, электронная демократия, «кликтивизм» и т. д.). В работе рассматривается не только влияние политической власти на отдельные элементы политической системы путем новейших информационных технологий, но и обратная связь – влияние этих элементов политической системы на принятие решения политической власти.

Ключевые слова: политика; власть; информация; информационное общество; постиндустриальное общество; информационно-коммуникативные технологии (ИКТ); научный прогресс.

V. Kurillo,

*Petro Mohyla Black Sea State University,
Mykolayiv, Ukraine*

O. Novokshanova,

*Petro Mohyla Black Sea State University,
Mykolayiv, Ukraine*

THE POLITICAL COORDINATES OF THE INFORMATION SOCIETY

Nowadays the world is noticeably merging into the stage of information society. Present development of information and communications technologies is becoming significant not only in the spheres of economics and social relations, but also in political sphere as well.

The researchers, who revealed the phenomenon of information society, are Daniel Bell, P. Drucker, N. Luhmann, R. F. Inglehart, M. Castells, Y. Masuda, F. Machlup, A. Toffler, Y. Hayashi, D. Lion, P. Norris. A. Aikomova, M. Vershinin, V. Inozemtsev, K. Kotsiurba, A. Koshkin, A. Maslov, A. Sidenko are the native authors who based their works on research of information society and new means of communication in the political sphere.

The tasks of this article are to analyze the notion «information society», to reveal the political part of information society, to define the influence of communication technologies on the political relations and political governance. Furthermore, one of the tasks is also to study the development and transformation of authority during information and scientific revolution.

The origin of the term «information society» is quite disputable, but almost all scientists agree that first its definition appeared in Japan due to being the cause of scientific development in the country. This theory is proved by the works of Y. Hayashi, Professor of Tokyo Institute of Technology, and the scientific reports of Japanese government, where they presented the basics of information society. Other researchers claim that the term originated even earlier, paying attention to the fact that it was introduced into the scientific use at the beginning of the 60-s by both F. Machlup, the USA, and T. Umesao, Japan, starting the theory itself.

Having analyzed the term «information society» presented by other scientists, the authors of the article give their own definition of this phenomenon. Information society is a new type of society, which is revealed under the influence of information and scientific revolution, and where information becomes the main value and forms the new features of political, social, economic and other relations.

Without any concerns the political sphere of the society requires larger quantity of special means of information exchange, and establishment and development of constant connections between the subjects of politics.

As a result of information and scientific revolution, a new way of combining labor and means of production is being formed. Due to this fact, a new type of social interaction in production, division, exchange and consuming the public/social product is being developed. As a consequence, not only the new type of the organization of production should be introduced, where information is the main source, but also a new means of management of such a society and authority should be invented. Besides this, new social ways of communication and interaction should be applied.

Keywords: politics; power; information; information society; post-industrial society; information and communication technology (ICT); scientific progress.

Рецензенти: Семенченко Ф. Г., д. політ. н., професор, Херсонський національний технічний університет, м. Херсон;
Бобіна О. В., к. і. н., доцент, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв.